

KÖNYVISMERTETÉS

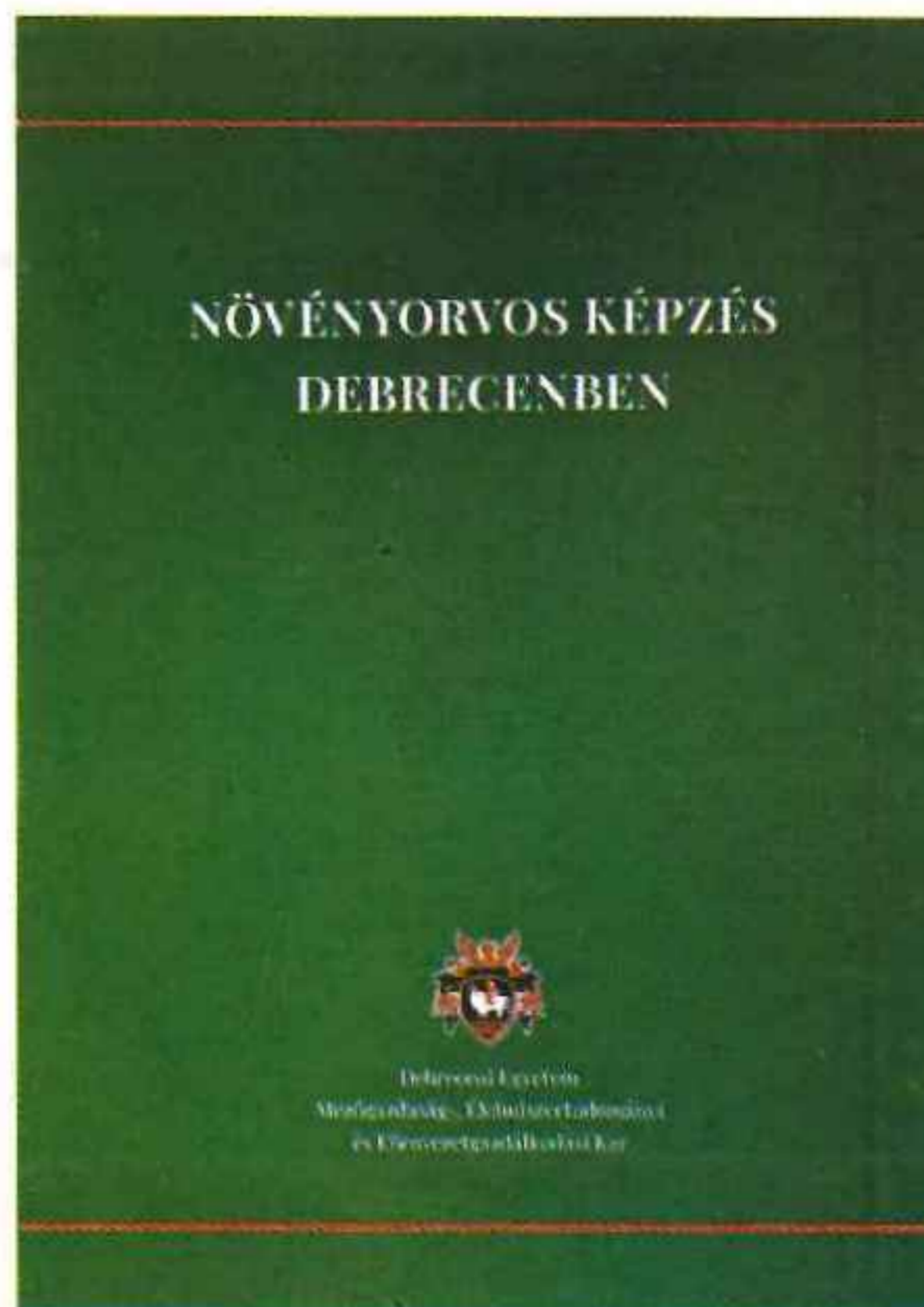
NÖVÉNYORVOS KÉPZÉS DEBRECENBEN

**Szerk.: Tarcali Gábor, Kövics György,
Radócz László**

A Növényorvos képzés Debrecenben című könyvet a Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar adta ki Tarcali Gábor, Kövics György, Radócz László szerkesztésében 2021-ben dr. Stündl László dékán, mint felelős kiadó, a debreceni Printart-Press Kft. nyomdai munkálatainak segítségével. A könyv digitálisan is elérhető, <https://drive.google.com/file/d/1Ii5MfjLJNvgUFbmwqISOHoucqqcDpe6w/view?usp=sharing>

A 424 oldalas könyvből sokkal többet tudunk meg, mint amit a cím takar. A könyv egyes fejezetei betekintést adnak a hazai növényorvos képzés előzményeiről, fontosabb állomásairól. Sok szerző közreadja ismereteit a növényvédelemről, amelyek a növényorvosok számára igen lényeges, ezért ez a könyv nemcsak a növényorvosnak, hanem a növényorvos jelölteknek is ajánlható.

Ebből a könyvből megismerhetjük azokat az embereket és tevékenységüket, akik sokat tettek azért, hogy hazánkban a növényvédelem világszínvonalú legyen, hogy ne csak ember és állatorvos legyen Magyarországon, hanem a 2008-ban létrehozott XLVI. törvény óta hazánkban legyen növényorvos is. Ezen embereknek munkájukért nemcsak köszönettel tartozunk, példájuk arra ösztönöz, hogy kövessük tevékenységüket, mert a könyvből azt is megtudhatjuk, hogy a növényorvosoknak nem kis feladatot kell ellátniuk a növényvédő szerek visszavonása, újabb károsítók megjelenése stb. terén, melyek gondjaikat növelik, és az aktuális

problémák megoldásában is helyt kell állniuk.

Nyomon követhetjük, hogy a Debreceni Egyetem és munkatársai mi mindent tettek meg annak érdekében, hogy megvalósulhasson a növényorvos képzés.

1996-ban létrehozták a Tiszántúli Növényvédelmi Fórumot (TNF), ami ma is működik. Ezen a fórumon én is nyolc alkalommal vehettem részt, és megtapasztalhattam a magas színvonalat és az egyetem munkatársainak csodálatos vendégszeretetét is. A negyed század során – minden harmadik évben – Nemzetközi Növényvédelmi Szimpóziummá szélesítették a hazai rendezvényeiket, melyeket eddig kilenc alkalommal rendeztek meg a Debreceni Egyetemen. E könyvben azt is megtudhatjuk, hogy a „Gulyás Antal Emlékérem a Növényvédelemért” kitüntetését 10 éve alapították, és olvashatjuk, hogy kik azok, akik ezt kiérdemelték: dr. Tóth Oszkár, Adányi József, prof. dr. Szepessy István, prof. emeritus dr. Szarukán István, Szabó László, dr. Dobos Irén, dr. Dienes Gyula, dr. Kajati István, dr. Kiss László, Leskó István, prof. dr. Péntes Béla, és prof. dr. Tóth Miklós akadémikus. E könyvben olvashatjuk Nagy István: „A növényorvosok szerepvállalása a hazai agráriumban” című ajánlását, Jordán

László: „A hazai növényvédelmi szabályozásról” készült írását. Kajati István fejezetéből megismerhetjük a Növényorvos a horizonton: a magyar „növényorvos foglalkozás” megteremtésének történetét, mérföldköveit. Az egyetemek növényvédelmi szakfelelősei feltárják a közös erőfeszítéseiket a növényorvos képzés gyakorlati bevezetéséről. Külön fejezet foglalkozik a „Növényorvos képzés a Debreceni Egyetemen” címmel, az első írásos növényvédelmi feljegyzéstől (1760-ban a város szenátusa elrendelte a hernyófészkek kötelező irtását), a felsőfokú mezőgazdasági oktatás gondolatának felvetésén keresztül (1857) a Debreceni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet megalapításán át (1868), majd az Akadémián (1876) Agrártudományi Főiskolán (1958), és az egyetemmel való váláson keresztül (DATE, 1968) az Universitas (Debreceni Egyetem) Mezőgazdasági karának létrejöttéig (2000) ívelően. Részletezi a növényvédelmi szakismeretek oktatásának szakaszait a 2007-ben elindult „növényorvos” MSc képzés kezdetéig. A növényorvos foglalkozásdoktori cím, mint a növényorvosok szakmai elismerésének kezdeményezéséről és jelen helyzetéről is tájékozódhatunk. A könyvből – melyet Kövics György János *professor emeritus* elismerésének dedikáltak –, azt is megtudhatjuk, hogyan vált mikológussá, a növénykórtan tanárává. A külföldi kollégák (Mahendra Rai indiai és Magdy El-Naggar egyiptomi professzorok) visszaemlékezéseit angol nyelven olvashatjuk, Bartók Katalin pedig a szakszótárak – köztük a Növénykórtani Vademecum – szerepéről ír a növénykórtan tudományban. A kedves, egykori doktorandusz tanítvány, Irinyi László írásából megtudjuk, hogyan lett mikológus kutató Ausztráliában – hazai lehetőségek hiányában. Veress Éva a vendégprofesszori időszakáról számol be, amikor az ökológiai gazdálkodási gondolat – és annak oktatása – az Integrált Növényvédelmi Szemlélet hajnalán (az ezredfordulón) még korántsem volt kézenfekvő alternatív lehetőség. Csépi Miklós (Nagyvárad) a sikeres, határon átnyúló együttműködés történetébe ad betekin-

tést. Nélkülözhetetlen a növényorvos képzés során a növényorvos – humán orvos kapcsolat is: Legoza József főorvos, címzetes egyetemi tanár számol be az egészségügyi ismeretek átadásának tematikáiról. A könyv egyes fejezeteiben fiatal kollégák mutatják be kutatási tevékenységük részeredményeit: Takács András (Keszthely) és munkatársai a kölesfélék virózisairól írnak, Debrecenből Radócz László munkatársaival a szelídgesztenye rák kórokozójával szembeni biológiai védelem megvalósulásáról adnak számot. Olvashatunk a herbológia és a gyomszabályozás trendjeiről, az allelopátiáról (Szilágyi Arnold és munkatársai), a csonthéjasok fitoplazmás megbetegedésének hazai helyzetéről Tarcali Gábor csoportjának tollából kapunk jellemzést.

Az új PhD képzési témájában elért részeredményekről tájékoztat Csüllög Kitti a *Macrophomina phaseolina*, mint a létező klímaváltozás egyik bioindikátor gombájáról. Az intézmények közötti kutatói együttműködés szép példáját demonstrálja Nagy Antal, aki társszerzőivel a „Szelíd növényvédelem” a rovarterületen fejezetben a rovarok kémiai kommunikációját foglalja össze. Szomorú megemlékezésekkel zárul a könyv: Király Zoltán (1925–2021), a Debreceni Egyetem *honoris causa* doktoráról; Horváth Zoltánról (1946–2021), a Debreceni Egyetem Növényvédelmi Intézetének címzetes egyetemi tanáráról; és a könyv szerkesztési munkálatai időszakában elhunyt kolozsvári Bartók Katalin (1941–2021) docens asszonyról (Kolozsvári Babes-Bolyai Egyetem) tisztelettel emlékeznek meg. A könyvet – bevezető fejezetében – Nagy István agrárminiszter is jó szívvel ajánlja az élelmiszerbiztonsági láncban egymáshoz kapcsolódó, felelős közreműködőknek. A „Növényorvos képzés Debrecenben” (2021) munka egyfajta történelmi láncszem, az 1994-ben megjelent Bognár Sándor: „A magyar növényvédelem története a legrégebbi időktől napjainkig (1030–1980)” kiváló munka folytatásának tekinthető.

Mikulás József